

Ympäristömerkit

– mitä ne ovat?

- missä niitä voi nähdä?

Ympäristömerkit

- **Ympäristömerkki** kertoo tuotteen tai palvelun **vaikutuksista ympäristöön**
- **Ympäristömerkkejä on sellaisia, joita käytetään vain Suomessa ja sellaisia, joita käytetään Euroopassa sekä sellaisia, joita käytetään kansainvälisesti ympäri maailman**
- Merkinnän tavoitteena on lisätä puolueetonta tietoa tuotteiden ympäristövaikutuksista
- Merkkien avulla voidaan muuttaa kulutustottumuksia sekä tuotteiden valmistusta ympäristöä säästävään suuntaan
- Tuotteen ympäristövaikutuksista tai energiankulutuksesta kertovia merkkejä on käytössä useita:
 - Energiamerkki on pakollinen energiaa käyttävissä laitteissa.
 - Luomumerkit osoittavat, että elintarvike noudattaa EU:n asetuksen luomuehtoja
- Osa virallisista ympäristömerkeistä, kuten Pohjoismainen ympäristömerkki ja Euroopan ympäristömerkki, kertovat laajasti tuotteiden ja palveluiden koko elinkaaren aikaisista ympäristövaikutuksista.

Ympäristömerkit ja vastuullisuus

- Vastuullinen kuluttaja hankkii sellaisia tavaroita ja palveluja, joihin on käytetty mahdollisimman **vähän raaka-aineita** ja haitallisia aineita ja jotka **kestävät mahdollisimman pitkään**.
- Kun mahdollisimman moni valitsee ympäristöystävällisiä tuotteita, käyttää niitä pitkään ja ohjaa lopulta jätteeksi muodostumassa olevan tavaran uudelleen käyttöön tai uusi-**raaka-aineeksi**, materiaalivirrat vähenevät ja kestävä^{mm} tuotteet valtaavat markkinat.
- Ympäristöystävällisten tuotteiden valinta ei aina ole helppoa, mutta ostopäätösten helpottamiseksi tuotteissa on merkintöjä.
- **Ympäristömerkit auttavat valitsemaan ympäristöystävällisiä tuotteita.**

Hyvää Suomesta –merkki (elintarvikkeissa)

Hyvää Suomesta –merkki (elintarvikkeissa)

- ▶ Hyvää Suomesta -merkki on suomalaisten elintarvikkeiden alkuperämerkki.
- ▶ Kun haluat ruokaa omasta maasta, valitse tuotteita, jotka on varustettu Hyvää Suomesta –merkillä
- ▶ Hyvää Suomesta -merkillä varustettu elintarvike on valmistettu Suomessa, suomalaisista raaka-aineista.
 - ▶ Kaikki liha, kala, muna ja maito ovat kaikissa tuotteissa 100 % suomalaisia, samoin ns. yhden ainesosan tuotteet ovat kokonaan suomalaisia.
 - ▶ Monen raaka-aineen tuotteessa suomalaisuusasteen on oltava 75 % - 100 %. Merkki on tuotekohtainen.
- ▶ Merkin käyttö edellyttää Ruokatieto Yhdistys ry:n jäsenyyttä ja säännöllisiä auditointeja.
- ▶ Vuonna 1993 perustettua merkkiä käyttää nykyisin lähes 300 yritystä yhteensä noin 10 000 tuotteessa.

Hyvää Suomesta –merkki (elintarvikkeissa)

- Merkki tunnetaan hyvin ja sillä merkittyjä elintarvikkeita pidetään turvallisina ja laadukkaina.
- Gallup Elintarviketiedon vuonna 2015 tekemän tutkimuksen mukaan merkin tunnistaminen on 100 %, eli kaikki aikuiset tietävät merkin.
- Hyvää Suomesta -merkin imagossa korostuu ennen kaikkea suomalaisuus, luotettavuus, suomalaisia työllistävä vaikutus ja turvallisuus.
- *Hyvää Suomesta -merkki voi olla pakkauksessa joko pyöreään muotoon tai Ruokaa omasta maasta -tunnuksen kanssa. Merkin sisältö on molemmissa sama.*

Avainlippumerkki – made in Finland

Avainlippumerkki – made in Finland

- Avainlippu on rekisteröity yhteisömerkki. Merkki kertoo, että tuote on valmistettu tai palvelu on tuotettu Suomessa ja työllistää Suomessa.
- Yritykselle, joka haluaa tuoda tuotteidensa ja palveluidensa suomalaisen alkuperän näkyväksi kuluttajien tunteman merkin avulla.
- Avainlipun avulla voi viestiä tuotteen tai palvelun suomalaisesta alkuperästä luotettavasti.
- Avainlippu vaikuttaa tutkitusti kuluttajien ostopäätökseen.
- Avainlipun käyttöoikeuden myöntää kolmeksi vuodeksi kerrallaan [Suomalaisen Työn Liiton](#) alkuperämerkkitoimikunta.
- Tuote voi saada Avainlipun käyttöoikeuden jos se on valmistettu Suomessa. Lisäksi tuotteen kotimaisuusasteen on oltava vähintään 50 prosenttia. Keskimäärin Avainlippu-tuotteiden kotimaisuusaste on kuitenkin yli 80 prosenttia. Kotimaisuusastetta laskiessa huomioidaan esimerkiksi [raaka-aineet](#), [pakkaustarvikkeet](#) ja [markkinointi](#)
- Palvelu voi saada Avainlipun käyttöoikeuden, jos se tuotetaan Suomessa. Lisäksi kotimaisuusasteen on oltava yli 50 prosenttia. Kotimaisuusastetta laskiessa huomioidaan henkilöstökustannukset, alihankinnat ja materiaalihankinnat. Yrityksellä on oltava merkittävä kotimainen omistusosuus ja Suomessa toimiva johto sekä pääkonttorin tulee sijaita Suomessa.

Avainlippumerkki – made in Finland

Kotimaisen tuotteen ostaminen on vastuullinen teko,
joka luo työtä

Pohjoismainen ympäristömerkki - Joutsenmerkki

Ympäristömerkit - Joutsenmerkki

Ympäristömerkki - Joutsenmerkki

Ympäristömerkki - joutsenmerkki

Pohjoismainen ympäristömerkki - Joutsenmerkki

- ▶ Joutsenmerkin voi löytää esimerkiksi:
 - ▶ wc- ja talouspapereista,
 - ▶ puhdistusaineista,
 - ▶ ajoneuvon polttoaineista,
 - ▶ siivousvälineistä,
 - ▶ huonekaluista,
 - ▶ maaleista jne.
- ▶ Myös palvelut, kuten hotellit, painolaitokset, siivouspalvelut ja autopesulat, voivat saada Joutsenmerkin.

Pohjoismainen ympäristömerkki - Joutsenmerkki

- Mitä se kertoo?

Pohjoismainen ympäristömerkki - Joutsenmerkki

- ▶ Tuote tai palvelu on ympäristöystävällinen
- ▶ Tuote tai palvelu on turvallinen
- ▶ Tuote tai palvelu on hyvälaatuinen ja kestävä
- ▶ Joutsenmerkin tavoitteena on edistää kestävää kehitystä, johon pyritään askel kerrallaan.
- ▶ Joutsenmerkki myönnetään sellaisille tuotteille ja palveluille, jotka ovat ympäristön kannalta **oman tuoteryhmänsä parhaita**: kriteerit pyritään asettamaan siten, että vain 20–30 prosenttia ryhmän tuotteista tai palveluista pystyy läpäisemään ne.
- ▶ Joutsenmerkki perustettiin vuonna 1989.
- ▶ Joutsenmerkki on myönnetty kaiken kaikkiaan yli 2 000 tuotteelle tai palvelulle.
- ▶ Merkkiin on kuvitetty tyylitelty [laulujoutsen](#).
- ▶ Tuotteesta riippuen eri vaatimuksia voi olla jopa yli sata. Vaatimuksien kohteena on koko tuotteen [elinkaari](#): aina raaka-aineen hankinnasta valmistukseen, käyttöön ja tuotteen loppusijoitukseen asti.

Pohjoismainen ympäristömerkki - Joutsenmerkki

➤ <https://www.youtube.com/watch?v=FCf2CCg2UMA>

EU-ympäristömerkki eli eurooppalainen kukkamerkki

EU-ympäristömerkki eli kukkamerkki

- ▶ Maailman kansainvälinen ympäristömerkki. Käytössä yli 30 maassa.
- ▶ Enimmäkseen erilaisissa paperituotteissa ja niiden jatkojalosteissa, esim. vessapaperi, sanomalehtipaperi
- ▶ Merkin myöntäminen perustuu ympäristökriteereihin, jotka kohdistuvat koko elinkaareen raaka-aineista jätehuoltoon.
- ▶ Ympäristönäkökohtien lisäksi huomioidaan laatu, jonka on oltava vähintään yhtä hyvä kuin muilla vastaaville tuotteilla.
- ▶ Merkin vaatimukset asetetaan siten, että enintään 20-30 prosenttia ryhmän tuotteista/palveluista pystyy läpäisemään ne.
- ▶ Vaatimuksia kiristetään aika ajoin tekniikan ja valmistusmenetelmien kehittyessä. Näin yritysten täytyy seurata aikaansa ja olla aina parhaimmiston joukossa, jos ne mielivät saada tuotteelleen virallisen ympäristömerkin.

EU-ympäristömerkki eli kukkamerkki

- EU-ympäristömerkki kertoo puolueettomasti tuotteen ja palvelun ympäristöystävällisyydestä.
- Se ohjaa kuluttajia ja yrityksiä vastuulliseen, ympäristön paremmin huomioivaan kuluttamiseen.

EU-ympäristömerkki

EU-ympäristömerkki

EU-ympäristömerkki

- <https://www.youtube.com/watch?v=jjrheP-nqNc>
- <https://www.youtube.com/watch?v=c1rWtrFu56w>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Bb9gYQtgQqQ>

- Katso, millä tuotteilla on Ecolabel eli Euroopan Unionin ekomerkki.

Energiamerkit - sähkölaitteissa

- EU-maissa käytössä oleva yhtenäinen **energiamerkintä** antaa vertailukelpoista ja luotettavaa tietoa kotitalouslaitteiden energiankulutuksesta.
- Tällä hetkellä energiamerkintä on pakollinen yhdeksässä laiteryhässä:

kylmäsäilytyslaitteissa

pyykinpesukoneissa

kuivaavissa pesukoneissa

kuivausrummuissa

astianpesukoneissa

lamputta

uuneissa

ilmastointilaitteissa

televisioissa

Energiamerkit - sähkölaitteissa

- Tiedot perustuvat valmistajien standardin mukaisesti mittaamiin tuloksiin.
- Merkintä helpottaa eri laitteiden vertailua.
- Laitteeseen kiinnitettävä energiamerkki osoittaa tuotteen käytön aikaista energiankulutusta asteikolla A-G.
- Joissakin laiteryhmissä käytetään myös A-luokkaa parempia luokkia: A+, A++ ja A+++.
- Energiamerkki kertoo laitteen energiankulutuksen ja suorituskyvyn.
- Se on nykyään pakollinen monissa kodinkoneissa.

Aurinkomerkki -
Suomen oma kansallinen luomumerkki

Aurinkomerkki - Suomen oma kansallinen luomumerkki

- Mitä tarkoittaa LUOMU?
- Aurinkomerkillä varustetun tuotteen on oltava suomalaisen luomuvalvontaviranomaisen valvonnassa.
- Merkin käyttöoikeuden myöntää Evira.
- Aurinkomerkin voi saada sekä suomalainen että tuontiluomutuote.
- Ruokatuotteissa!

Leppäkerttumerkki – suomalainen luomutuotemerkki

Leppäkerttumerkki – suomalainen luomutuotemerkki

- ▶ Leppäkerttumerkki on Luomuliiton myöntämä ja valvoma luomumerkki, joka myönnetään vain suomalaisille luomutuotteille. Voi olla ruokatuote tai muu tuote, esim. puuvillavaate.
- ▶ Siihen voidaan merkitä tarkemmin myös alue, josta tuote on peräisin, esimerkiksi *Pirkanmaa*, *Lounais-Suomi*, *Pohjois-Savo* jne.
- ▶ Leppäkerttumerkillä varustetun tuotteen on täytettävä EU:n luomuasetuksen ehdot.
- ▶ Aitoa ruokaa, ilman turhia lisäaineita ja maatalouskemikaaleja

Lehtimerkki – EU:n luomutuunnus

Lehtimerkki – EU:n luomutunnus

- ▶ Pakollinen kaikissa pakatuissa luomuelintarvikkeissa, jotka on valmistettu EU:n alueella.
- ▶ Lehtimerkin käyttö edellyttää toimijan kuulumista viralliseen luomuvalvontaan.
- ▶ Merkki kertoo, että luomutuotteen tuotannossa on noudatettu EU:n luomuasetusta ja valmistuksessa käytetyistä maatalousperäisistä raaka-aineista vähintään 95 % on luomua.

Reilun kaupan merkki - kansainvälinen

- Reilu kauppa tähtää köyhyyden vähentämiseen kaupan avulla.
- Kehitysmaiden viljelijöillä ja työntekijöillä on mahdollisuus turvattuun ja kestävään toimeentuloon sekä mahdollisuus päättää itse omasta tulevaisuudestaan.
- Kaikki Euroopan maat Sveitsiä lukuun ottamatta käyttävät samaa logoa.

Reilun kaupan merkki - kansainvälinen

- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=GCewt1UrrV0> (10 min)
- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=nu1fESkvFvI> (piirrosfilmi)

MITÄ TUOTTEITA ON REILUN KAUPAN VALIKOIMISSA?

Kierrätysmerkki - kansainvälinen

Kierrätysmerkki - kansainvälinen

MUOVIPAKKAUKSET

SAA LAITTA

kierrätysmerkin omilla, poltto- ja kotiteollisuusmuovipakkauksilla

- Eristävyysastian muoviset pakkaukset kuten jogurttipurkit, voinnast sekä leikkileivä-, puisto- ja väline muovipakkaukset
- Pesuaine-, shampoo- ja saippuapakkaukset
- Muovipullot, -kannet ja -purkit, melkein kaikki tyhjiä
- Muoviset -pörrät ja -lääkkeet

EI SAA LAITTA

- Lisäaine muovipakkauksissa tai sekoitettuja
- PVC-pakkauksia
- Muita muovipakkauksia tai yritysten muovipakkauksia

Eräissä tilanteissa eräiden jäätien tai jätteiden sisältämiä pakkauksia (muun muassa teknisiä, öljy-, laskeita, suolaisia) pakkauksia vastaanotetaan jätteen vastaanottoasemassa.

Kierrätysmerkin
Suomen Kierrätyskeskus Oy BHD Oy • www.kierratys.fi

METALLI- JÄTE

- kotitalouden pieni metallijäte
- alumiinifoliot ja säilykepurkit (litistettyinä)
- metalliset korkit ja kannet

VEIKKO LEHTI

PORI

VEIKKO LEHTI OY

PUH. 631 6100

NT-8849

Kierrätysmerkki - kansainvälinen

- ▶ Kansainvälinen kierrätysmerkki tarkoittaa, että pakkaus soveltuu kierrätykseen tai että se sisältää kierrätyskuitua. Merkintä ei ota kantaa siihen, onko kyseisen materiaalin kierrätys järjestetty.
- ▶ Muovilaatujen merkintä on EU:ssa pakollista. Merkinä käytetään kansainvälistä kierrätysmerkkiä, jonka sisälle on merkitty muovilaadun numero ja merkin alle muovilaadun lyhenne. Useimmat muovit soveltuvat energiajätteeksi, mutta muovipakkauksen laatu kannattaa tarkistaa hankittaessa.

Jätteiden lajittelu

- <https://www.youtube.com/watch?v=WxQ3voa17Ac> (Martat)